

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

samordna opptak

Postboks 1133

0318 Oslo

Telefon: 22 84 18 00

Telefaks: 22 84 18 01

postmottak@samordnaopptak.no

www.samordnaopptak.no

Oslo, 31.1.2011
Vårt saksnummer: 2010/13759
Deres ref. 201004732-/ALA

Høring - forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2011-2012

Det vises til høringsbrev av 1.11.10. Samordna opptak vil begrense sin høringsuttalelse til de forhold som vedrører generell studiekompetanse og opptak til høyere utdanning.

Til kapittel 34. Generell studiekompetanse.

I § 34 -1 som omhandler generell studiekompetanse, er det foreslått at det skal åpnes for at varig sykdom, funksjonshemming og lignende også gir grunnlag for støtte selv om generell studiekompetanse i Norge ikke er oppnådd. Det opplyses at slike forhold gir grunnlag for opptak i Norge etter spesiell vurdering. Denne beskrivelsen er feil.

Vi finner det derfor nødvendig å beskrive saksbehandling av søknader om opptak etter § 3-2. Det skal bare gjøres slike unntak i helt spesielle tilfeller.

Saksbehandlingen av søknader om opptak etter § 3-2 ved norske universiteter og høyskoler foregår i tre trinn:

1. trinn: Behandling i forhold til (1) i § 3-2.

Er det dokumentert varig sykdom, funksjonshemming eller lignende?

Er det dokumentert at det er disse forholdene som er grunnen til at generell studiekompetanse ikke er oppnådd?

Er det dokumentert at det er umulig for søker å oppfylle kravene, på tross av tilrettelagt undervisning, eksamen eller yrkespraksis?

Er det bare enkelte av kravene som ikke er oppfylt?

Alle disse spørsmålene må være dokumentert og besvares med ja, før en vurderer søkerens kvalifikasjoner for studiet. Hvert år er det mange som søker om dispensasjon, men det er svært få som oppfyller kravene ovenfor.

2. trinn: Faglige forutsetninger

Har søkeren de nødvendige faglige forutsetningene i forhold det faget søker ønsker å studere.

Disse faglige forutsetningene må også foreligge. Uten faglige forutsetninger er det ikke nok med positiv konklusjon på trinn 1.

3. trinn. Eventuelt tilbud om studieplass

Selv om det også foreligger faglige forutsetninger, rangeres søkeren i forhold til andre kvalifiserte søkere (opptaksforskriften § 7-12) og kan tilbys studieplass etter **individuell** vurdering dersom søkerens har likeverdige ferdigheter og kunnskaper som søker som får tilbud om plass etter poengberegning.

Det er altså ikke alle som får tilbud om plass selv om de oppfyller kriteriene i 1. og 2. trinn.

I høringsnotatet forutsetter departementet at det utenlandske lærestedet skal ha gjort en konkret vurdering av grunnlaget for å gjøre unntak og at denne vurderingen skal dokumenteres. Dette er tydeliggjort i det nye leddet i § 34-1: " b) ikke har fylt 25 år, og har fått studierett på grunnlag av varig sykdom, funksjonshemming eller liknende etter særskilt vurdering av lærestedet". Det er ikke en forutsetning at dette gjelder helt spesielle tilfeller. Det er heller ikke satt som en forutsetning av det skal være dokumentert at det er umulig for søker å oppfylle de få krav som mangler.

Etter Samordna opptaks vurdering åpner departementet her for en langt mer generell adgang til unntak fra kravet om generell studiekompetanse for alle som kan dokumentere varig sykdom, funksjonshemming eller lignende. Dette har ikke vært hensikten med § 3-2. Utenlandske læresteder har andre opptakskrav enn norske universiteter og høyskoler. Det er derfor også lite sannsynlig at opptaket ved en utenlandsk institusjon er gjort med en vurdering av hvorvidt søkere fyller krav til norsk generell studiekompetanse. I søknadsprosessen har de neppe tilstrekkelige opplysninger, og dermed forutsetninger, for å vurdere om det er umulig for søkeren å oppfylle kravene til norsk generell studiekompetanse.

Departementets forslag vil dermed være en utvidet bruk av unntak for søkere under 25 år. Samordna opptak kan ikke anbefale den foreslåtte endringen.

Dersom departementet likevel ønsker at skal kunne gis utdanningsstøtte i tilfeller som svarer til kriteriene i opptaksforskriften § 3-2, må Lånekassen foreta en tilsvarende vurdering der følgende forhold behandles:

Er det dokumentert varig sykdom, funksjonshemming eller lignende?

Er det dokumentert at det bare er disse forholdene som er grunnen til at generell studiekompetanse ikke er oppnådd?

Er det dokumentert at det er umulig for søker å oppfylle kravene, på tross av tilrettelagt undervisning, eksamen eller yrkespraksis?

Er det bare enkelte av kravene som ikke er oppfylt?

Alle disse spørsmålene må være dokumentert og besvares med ja, før en vurderer om søkeren skal gis utdanningsstøtte. En må kunne anta at det utenlandske lærestedet har vurdert de faglige forutsetningene i forhold til studiet og eventuell likeverdig rangering med andre søkere.

Til kapittel 35 Hva slags utdanning det gis støtte til

I § 35-7 b) foreslår departementet at det kan gis støtte til videregående utdanning også når året i utlandet blir godkjent som likeverdig med ettårig påbygging til generell studiekompetanse.

Etter bestemmelsene om videregående opplæring er det klart at det bare er Vg1 og Vg2 fra utlandet som kan innpasses i norsk videregående opplæring. Det er også presisert i punkt 3.2.2.9 i rundskriv UDIR - 08 - 2010 at det ikke gis godkjenning for opplæring i utlandet tilsvarende Vg3 i Norge. En elev som ønsker å få opplæring tilsvarende Vg3 i utlandet, må få eventuell dokumentasjon på fullført og bestått opplæring derfra. De videregående skolene har derfor ikke adgang til å godkjenne opplæring på Vg3-nivå fra utlandet som del av norsk treårig løp. Det er dermed uoppnåelig at året i utlandet kan være et påbyggingsår. Det er dessuten lite sannsynlig at de fag som inngår i et slikt skoleår vil være de fag som trenges for generell studiekompetanse.

Hvis hensikten er at søkere med yrkesfaglig bakgrunn også skal kunne få studiestøtter for utdanning som bygger på deres norske utdanning, bør dette løses på en annen måte.

Med hilsen

Terje Bjelle
Styreleder

Bente Ringlund
daglig leder

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved SO i tråd med SOs reglement for elektronisk godkjenning.